

Sl.No. :

नामांक	Roll No.

No. of Questions – 20

No. of Printed Pages – 7

VU-45-Shukla Yajurved

यहाँ से काटिए

प्रश्न पत्र को छोलने के लिया जाने का इसका अंक
प्रश्न पत्र

वरिष्ठ उपाध्याय परीक्षा, 2023

VARISHTHA UPADHYAYA EXAMINATION, 2023

शुक्ल यजुर्वेद

समय : 3 घण्टे 15 मिनिट

पूर्णांक : 56

परीक्षार्थीभ्यः सामान्यनिर्देशः

- 1) परीक्षार्थीभिः सर्वप्रथमं स्वप्रश्नपत्रोपरि नामांड्णाः अनिवार्यतः लेख्याः।
- 2) सर्वे प्रश्नाः अनिवार्याः।
- 3) सर्वेषां प्रश्नानामुत्तराण्युत्तरपुस्तिकायामेव लेखनीयानि।
- 4) एकस्य प्रश्नस्य सर्वे भागाः एकत्र एव लेखनीयाः।
- 5) सर्वे प्रश्नाः संस्कृतमाध्यमेन उत्तरणीयाः।

यहाँ से काटिए

ਖਣਡ - ਅ

1) वस्तुनिष्ठ प्रश्ना :-

- i) आधर्यव कर्म सम्पादनाय मन्त्राः संकलिताः सन्ति – [1]

ii) गावो रम्भन्ति - [1]

- अ) गान्धारम् ब) पंचमम्

- स) मध्यमम् द) धैवतम्

iii) विवाहे लक्ष्मीस्तुपेण अवतिष्ठति - [1]

- अ) माता ब) कन्या

- स) वरः द) देवी

iv) श्रौतस्मार्तकर्माधिकारार्थ संस्कारः क्रीयते - [1]

- स) उपनयनम् द) जातकर्म

v) माध्यन्दिनसंहितायां अध्यायाः सन्ति - [1]

- स) नवनवतिः द) त्रिंशत्

- vi) मेधाशक्त्युत्पादनाय शिष्याय भक्षणीयम् – [1]
अ) त्रिफलाम्	ब) लवणम्
स) घृतम्	द) पत्राणि
- vii) अष्टमाध्याये मन्त्राः सन्ति – [1]
अ) पञ्चाशत्	ब) त्रिषष्ठः
स) अशीतिः	द) दश
- viii) पलाशदण्डः विधीयते – [1]
अ) ब्राह्मणस्य	ब) क्षत्रियस्य
स) वैश्यस्य	द) कस्यापि न
- ix) विवाहे अग्नेः किम् नाम – [1]
अ) वरद	ब) समुद्रभव
स) मृड	द) योजक
- 2) रिक्तस्थानानि पूर्यत –
- i) घृतंपावानः [1]
 - ii) ओषधेसीः। [1]
 - iii) विद्धातोःप्रत्यये कृते वेदशब्दः निष्पघते। [1]
 - iv) ऊरुभागेदक्षिणम्। [1]

3) अति लघूत्तरात्मकाः प्रश्ना :-

- i) त्रिस्वराणां नामानि लेख्यानि। [1]
- ii) विवाहे अर्द्धं ग्रहण मन्त्रं लिखत। [1]
- iii) उपनयन शब्दस्य व्युत्पत्तिं प्रदर्शयत। [1]
- iv) वेदारम्भपूर्वं केषां पश्चदेवानां स्मरणं कर्तव्यम्? [1]
- v) मधुपर्कग्रहण मन्त्रं लिखत। [1]
- vi) मेखलाबन्धन मन्त्रं लिखत। [1]
- vii) वरवध्वोः मैत्रीकरण मन्त्रं लिखत। [1]
- viii) गायत्री मन्त्रं लिखत। [1]

खण्ड - ब

लघूत्तरात्मकाः प्रश्ना :-

- 4) अग्रेणी रसि० इति मन्त्रं सस्वरं पूर्यत। [1½]
- 5) उपावी रस्युप० इति मन्त्रं सस्वरं पूर्यत। [1½]
- 6) सन्तेमनोमनसा० इति मन्त्रं सस्वरं पूर्यत। [1½]
- 7) प्रागपागुदगधराक० इति मन्त्रं सस्वरं पूर्यत। [1½]

- 8) आवायोभूषुचिपा० इति मन्त्रं सस्वरं पूर्यत। [1½]
- 9) येदेवासो० इति मन्त्रं सस्वरं पूर्यत। [1½]
- 10) चित्रन्देवानामुदगा० इति मन्त्रं सस्वरं पूर्यत। [1½]
- 11) देवागातु विदो० इति मन्त्रं सस्वरं पूर्यत। [1½]
- 12) आजिघ्रकलशं० इति मन्त्रं सस्वरं पूर्यत। [1½]
- 13) आयुर्यज्ञेनकल्पताम्० इति मन्त्रं सस्वरं पूर्यत। [1½]
- 14) कति हस्त दोषाः ? नामानि लेख्यानि। [1½]
- 15) वर्णोच्चारणविधि॒ निर्दिशत। [1½]

6
खण्ड-स

दीर्घोत्तरीयाः प्रश्नाः

- 16) यथाविहित वर्णोच्चारणे के दोषाः समाप्ततन्ति ? [3]

अथवा

कतिविधा ऊष्मा भवति ?

- 17) अभ्यातान होमस्य केचन त्रीन् मन्त्रान् लिखत। [3]

अथवा

यज्ञोपवीत तनु-ग्रन्थि देवानां स्थापनक्रमं लिखत।

- 18) विवृतेः कति भेदाः भवन्ति ? [3]

अथवा

कति रंगाः प्रवर्तन्ते ? के च ते।

निबंधात्मकाः प्रश्नाः

19) निम्नांकितेषु केचन चत्वारो मन्त्राः सस्वराः पूरणीयाः [4]

- i) देवीरापः०
- ii) रक्षसांभागोसि०
- iii) यमग्रेपृत्सु०
- iv) सुवीरोवीरान्०
- v) कदाचनस्तरी०
- vi) वातोवा मनो वा०

अथवा

यजुर्वेदस्य परिचयमुपस्थापयत्।

20) निम्नांकितेषु केचन चत्वारो मन्त्राः सस्वराः पूरणीयाः [4]

- i) मनस्त आप्यायताम्०
- ii) सोमराजन्०
- iii) अयं वेनश्चोदयत्०
- iv) अग्नेनय सुपथा०
- v) प्रनोयच्छ त्वर्यमा०
- vi) सवितात्त्वासवाना०

अथवा

योगीश्वर महर्षि याज्ञवल्क्यस्य परिचयो देयः।

DO NOT WRITE ANYTHING HERE